

Obsah

Obsah	3
1 Úvod	7
2 Datová základna	9
2.1 Datové struktury	9
2.1.1 Struktura „celočíselná proměnná“	9
2.1.2 Struktura „reálná proměnná“	9
2.1.3 Struktura „komplexní proměnná“	10
2.1.4 Struktura „logická proměnná“	10
2.1.5 Struktura „textový řetězec“	10
2.1.6 Struktura „vektor“ (pole)	11
2.1.7 Struktura „matice“ (dvourozměrné pole)	11
2.1.8 Struktura „n - rozměrný prostor“	11
2.1.9 Struktura „skupinová proměnná“	12
2.1.10 Struktura „věta“ („záznam“)	12
2.1.11 Struktura „soubor“	12
2.1.12 Struktura „seznam“	13
2.1.13 Struktura „fronta“	13
2.1.14 Struktura „zásobník“	13
2.1.15 Struktura „strom“	14
2.1.16 Struktura „sít“	15
2.1.17 Struktura „tabulka“	15
2.1.18 Struktura „vztah“	16
2.2 Fyzická realizace dat	16
2.2.1 Základní fyzické datové struktury	16
2.3 Souborová koncepce datové základny	18
2.3.1 Druhy souborů	19
2.3.2 Statické metody organizace souborů	20
2.3.3 Dynamické metody organizace souborů	23
2.3.4 Stromy	23
2.4 Databázová koncepce datové základny	24
2.4.1 Instance a schémata	25
2.4.2 Datová nezávislost	25
2.4.3 Logické struktury (modely) dat	25
2.4.4 Důvody vzniku databázové koncepce	31
2.4.5 Obecná struktura databázového systému	33
2.4.6 Databázové jazyky	35
2.4.7 Typy databázových systémů	35
2.4.8 Hierarchické databáze	36
2.4.9 Síťové databáze	37
2.4.10 Relační databáze	38
2.4.11 Objektově orientované databáze	46
3 Algoritmus	51
3.1 Řešení problémů na počítači	51
3.1.1 Algoritmus	51
3.1.2 Složitost problému (algoritmu)	52
3.1.3 Obtížné řešitelné problémy	53

3.2	<i>Prostředky pro zápis algoritmu</i>	54
3.2.1	Vývojové diagramy	54
3.2.2	Strukturní diagramy	56
3.2.3	Nassi-Schneidermanovy diagramy	58
3.2.4	Wittyovy SPR diagramy	59
3.2.5	Rozhodovací tabulky	61
3.3	<i>Algoritmy vyhledávání</i>	64
3.3.1	Sekvenční vyhledávání	64
3.3.2	Sekvenční hledání v uspořádané množině záznamů	65
3.3.3	Index-sekvenční vyhledávání	65
3.3.4	Binární vyhledávání.....	65
3.4	<i>Algoritmy třídění</i>	68
3.4.1	Třídění přímým vkládáním	68
3.4.2	Třídění přímým výběrem	71
3.4.3	Třídění přímou výměnou	73
3.4.4	Třídění setřásáním	74
3.4.5	Třídění vkládáním se zmenšováním kroku (Shellsort)	76
3.4.6	Třídění rozdělováním (Quicksort)	77
4	Program	81
4.1	<i>Úroveň programování</i>	81
4.2	<i>Strojový kód a assembler</i>	82
4.2.1	Asembler	82
4.2.2	Procesor	83
4.2.3	Registry procesoru	84
4.3	<i>Vyšší programovací jazyky</i>	84
4.3.1	Procedurální a neprocedurální jazyky	85
4.3.2	Kompilátor nebo interpret?	85
4.3.3	Kompilátor a interpret!	86
4.3.4	Java	87
4.3.5	Mikrokód	87
4.4	<i>Programovací jazyk a jeho gramatika</i>	88
4.4.1	Jazyk	88
4.4.2	Gramatika	88
4.4.3	Příklady gramatik	89
4.4.4	Způsoby popisu gramatik	90
4.4.5	Typy gramatik	91
4.5	<i>Automaty</i>	92
4.5.1	Konečný automat	92
4.5.2	Možnosti popisu automatu	93
4.5.3	Zásobníkový konečný automat	94
4.5.4	Turingovy stroje	94
4.5.5	Další typy automatů	94
4.6	<i>Parseery</i>	95
4.6.1	Kontrola syntaxe vstupního souboru	95
4.6.2	Vytvoření datových struktur na základě vstupního souboru	95
4.6.3	XML parser	96
4.7	<i>Kompilátory</i>	96
4.8	<i>Přehled programovacích jazyků</i>	96
4.9	<i>Datové typy</i>	98

4.9.1	Co je datový typ.....	98
4.9.2	Definice datových typů.....	99
4.9.3	Typová kontrola.....	100
4.9.4	Struktura paměti cílového počítače	100
4.9.5	Jednoduché datové typy	101
4.9.6	Strukturované typy	102
4.9.7	Ukazatelové typy	104
4.10	Struktura programu.....	109
4.11	Struktury řízení výpočtu.....	109
4.11.1	Podprogramy a jejich použití.....	110
4.12	Ošetřování chybových stavů.....	113
4.12.1	Výjimky	113
4.13	Základní programátorské obraty.....	114
4.13.1	Fronta.....	115
4.13.2	Zásobník	115
4.13.3	Čtení v cyklu.....	116
4.13.4	Rekurze.....	117
4.13.5	Prohledávání do hloubky – backtracking	118
4.13.6	Korutina.....	119
4.13.7	Indexy	119
4.14	Optimalizace programu.....	120
4.14.1	Kritérium optimalizace	120
4.14.2	Kdy optimalizovat	121
4.14.3	Tipy pro optimalizaci	121
4.15	Základní rysy objektově orientovaných jazyků.....	123
4.15.1	Typová kontrola - dynamická versus statická	123
4.15.2	Hybridní versus čisté OOP jazyky.....	123
4.15.3	Obecný objektový model versus referenční objektový model.....	123
4.15.4	Odstraňování objektů.....	124
4.15.5	Definování nových tříd.....	124
4.15.6	Konstruktory.....	125
4.15.7	Destruktory.....	125
4.15.8	Zapouzdření (Private, Public).....	126
4.15.9	Soubory, jednotky, balíčky.....	126
4.15.10	Metody a data třídy.....	126
4.15.11	Dědičnost.....	127
4.15.12	Předek všech tříd	127
4.15.13	Přístup k metodám třídy předka.....	127
4.15.14	Kompatibilita tříd	128
4.15.15	Pozdní vazba (a polymorfismus)	128
4.15.16	Abstraktní metody a abstraktní třídy	128
4.15.17	Vícenásobná dědičnost	129
4.15.18	RTTI.....	129
4.15.19	Ošetřování výjimek	129
4.15.20	Šablony	130
4.15.21	Další specifické rysy.....	130
4.16	Značkovací jazyky.....	130
4.16.1	Charakteristika XML.....	131
4.16.2	Základní syntaxe XML.....	131
4.16.3	Automatická kontrola struktury dokumentu.....	132
4.16.4	Transformační technologie.....	133
4.16.5	Zpracování XML dat	133

5	Programový systém	135
5.1	Architektura programových systémů	136
5.1.1	Softwarová architektura	136
5.1.2	Technologická architektura	138
5.2	Vývoj programového systému	143
5.2.1	Životní cyklus programového systému	143
5.3	Strukturovaný přístup k vývoji	144
5.3.1	Strukturované programování	144
5.3.2	Strukturovaná analýza a návrh	145
5.4	Objektový přístup k vývoji	153
5.4.1	Objektově orientované programování	153
5.4.2	Objektově orientovaná analýza a návrh	154
5.5	Komponentový vývoj	156
5.5.1	Pojem komponenta	156
5.5.2	Požadavky na komponentu	157
5.5.3	Přínosy komponentového vývoje	157
5.5.4	Technologický základ komponentového vývoje	158
5.5.5	Postup při komponentovém vývoji	161
5.6	Testování programů a programového systému	163
5.6.1	Verifikace a „validace“	163
5.6.2	Debugging	164
5.6.3	Postup procesu testování	165
6	Metodiky vývoje programového systému	173
6.1	MMDIS	174
6.1.1	Fáze vývoje IS/ICT	175
6.1.2	Životní cyklus projektu	176
6.1.3	Obsahové a metodicko-organizační dimenze	177
6.2	RUP	180
6.2.1	Fáze a disciplíny	181
6.3	Agilní metodiky	183
6.4	MDA (Model Driven Architecture)	186
7	Terminologický slovník	189
	Literatura	197